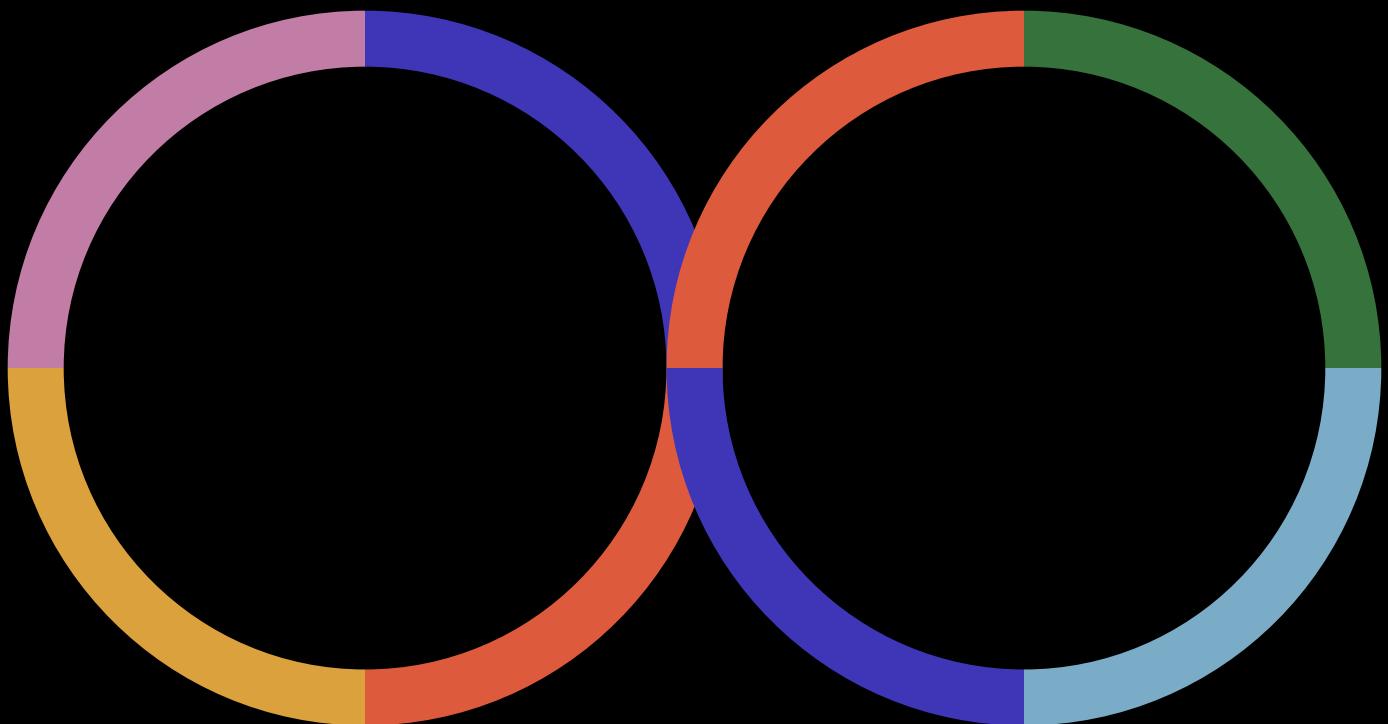

Policy Dialogue's Value: คุณค่าของกระบวนการ โพลิซี ไดอะล็อก

คุณค่าของกระบวนการ สิ่งที่เราเชื่อว่า Policy Dialogue จะเป็นประโยชน์

ภายใต้การจัดกระบวนการกว่า 30 ครั้งที่ผ่านมา

ทีม RISE Impact ได้ทบทวนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น และเห็นคุณค่าของ policy dialogue ใน 2 มิติสำคัญ ได้แก่

- คุณค่าต่อการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ
- คุณค่าต่อกระบวนการพัฒนาอย่างยั่งยืน

คุณค่าต่อ ^{*} การสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบ

ตามที่ผู้จัดทำโครงการได้ใช้กรอบแนวคิดเรื่องการสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงระบบมาใช้ทำงาน สามารถสรุปผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นและสะท้อนถึงผลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงระบบได้ดังนี้

Individual [vision]

การเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล

ผู้เข้าร่วมได้เห็นข้อมูลใหม่ ได้แลกเปลี่ยนและเกิดมุ่งมองใหม่ นำมาสู่การแก้ปัญหา หรือ ลงมือทำที่ต่างจากเดิม รวมถึงเห็นศักยภาพของตนเอง ในฐานะผู้ขับเคลื่อนในเรื่องนั้นๆ มา กขึ้น

Short term [action]

การเปลี่ยนแปลงในระยะสั้น

มีรูปธรรมของการลงมือทำเพื่อต่อยอดจากการแลกเปลี่ยนทันที เช่น นำข้อมูลไปสื่อสารในวงกว้าง หรือนำความเห็นหรือข้อเสนอจากวงไปปรับใช้ในหน้างานที่ทำอยู่

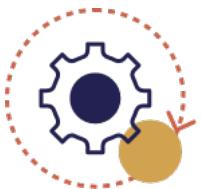
Long term [coalition]

การเปลี่ยนแปลงในระยะกลางถึงยาว

มีโอกาสในการพัฒนาเครือข่ายการทำงานร่วมกันและข้ามองค์กรระหว่างผู้เข้าร่วม เพื่อร่วมกันผลักดันประเด็นนโยบายต่อไป เช่น การซักซวนกันร่วมทำงานวิจัยพัฒนาเครื่องมือ

คุณค่าต่อ กระบวนการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ผลลัพธ์ของกระบวนการไม่ได้เป็นเพียงการข้อค้นพบหรือข้อเสนอเชิงนโยบาย ที่จับต้องได้เท่านั้น แต่ยังมีผลของการกระบวนการที่ເອີ້ນຕ່າງໆ คือการขับเคลื่อนงานนโยบาย ในด้านอื่น คุณค่าที่เกิดขึ้นจะสัมพันธ์กับบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการ การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ผู้ที่มีบทบาทในการพัฒนาหรือเสนอนโยบาย

- เป็นเครื่องมือในการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถสร้างการมีส่วนร่วม และตอบสนองได้แก่การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่างๆ รอบตัว ซึ่งต่างจากการวิจัยที่กำหนดกรอบเวลาและผลที่คาดหวัง (output) ที่ชัดเจนกว่า อาจนำข้อมูลหรือความเห็นที่เกิดขึ้นจากวงไปใช้ เพื่อกำหนดโจทย์วิจัย ประกอบการทำงานวิจัย หรือในกระบวนการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นได้ ตั้งแต่ ข้อมูลเชิงลึก (insight) จากผู้เข้าร่วม จุดร่วมของปัญหา ซึ่งว่างและอุปสรรคต่อหัวข้อนั้นๆ รวมถึงความคิดเห็นและข้อเสนอ จากผู้เข้าร่วม
- การจัดกระบวนการสามารถทำให้ผู้คนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้ปฏิบัติงาน ได้มามุ่ดคุยกัน สร้างความเข้าใจ หาจุดร่วม ส่วนคนที่มีข้อเสนอต่างกัน หรือ派系ที่แตกต่างกัน ได้แลกเปลี่ยนความต่างนั้น ทำให้เกิดทางเลือกใหม่ เห็นจุดร่วมและจุดต่าง ชัดขึ้น ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาด้านอย่างยั่งยืนต่อว่ามีทางเลือกแบบใด หรือปรับจากแบบเดิมอย่างไร

ผู้มีอำนาจในการกำหนดหรือตัดสินใจเชิงนโยบาย

- ได้รับข้อมูลหรือข้อเสนอเชิงนโยบายที่มาจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อมูลที่ผ่านการแลกเปลี่ยนความเห็นมาแล้ว อาจช่วยลดความตึงเครียด ของความเห็นต่างอย่างสุดขั้วลงได้ เพราะจากการกระบวนการฯ ย่อมมีทั้งผู้ที่เห็นด้วยและเห็นต่างก่อนจะร่วมกันสรุปผล
- ผู้กำหนดนโยบายที่มาเข้าร่วมฯ มีโอกาสได้ทำความเข้าใจต่อปัญหาที่เกิดขึ้น ในพื้นที่และจากประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งอาจมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนนโยบาย หรือออกแบบการแก้ไขปัญหาในอนาคต

ผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบาย

- ได้มีโอกาสศึกษา ทำความเข้าใจประเด็นเชิงนโยบาย ร่วมให้ความเห็น บนฐานความรู้ และสะท้อนความต้องการก่อนจะเกิดนโยบายที่ไม่ต้องการ หรือได้รับผลกระทบสิ่งที่ไม่พึงประสงค์เมื่อนโยบายให้ผลกระทบทางลบ โดยเป็นกลไกที่รับฟังและนำข้อมูลไปทำงานต่อ ต่างจากวัฒนธรรมการบ่นที่มีอยู่

ผู้ที่ต้องนำนโยบายไปปฏิบัติใช้

- เป็นพื้นที่ที่ได้ส่งเสียง ได้มีส่วนร่วมในการออกแบบนโยบายที่จะมีผลกับการทำงานและแม้ว่าความเห็นหรือความต้องการที่เสนอจะไม่ได้รับการตอบสนองทั้งหมด ก็จะได้เข้าใจข้อจำกัด ความเห็นต่างจากผู้ที่เกี่ยวข้องในบทบาทอื่น
- สามารถเข้าร่วมการแลกเปลี่ยน ทำให้ผู้ที่ต้องนำไปปฏิบัติใช้รู้สึกมีส่วนร่วม มีความเป็นเจ้าของมากขึ้นนำไปสู่การผลักดันให้เกิดการลงมือจริงมากขึ้น
- เกิดการแบ่งปันทรัพยากร ข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ระหว่างพื้นที่ ตัวอย่างเช่น อบต. ในจังหวัดเดียวกันได้เห็นต้นแบบจากพื้นที่เดียวกัน หรือพื้นที่ต่างกันได้พูดคุยกัน เกิดการผลักดันและสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานต่อ

ข้อสังเกต และแนวทางพัฒนาต่อ

ข้อสังเกตสำคัญของผู้จัดทำโครงการ คือ การทำกระบวนการ policy dialogue ให้เกิดผลต่อการเคลื่อนงานเชิงนโยบายในระยะยาว ควรคำนึงถึงประเด็นดังต่อไปนี้

- การทำงานของทีมผู้จัดในระยะที่ผ่านมา เป็นการดำเนินการในสถานะที่เป็นกลาง มีบทบาทเชื่อมโยงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบ มาร่วมกันแลกเปลี่ยนความเห็น จึงทำให้ไม่เกิดแรงต้านต่อการพูดคุยข้ามองค์กร เพราะผู้จัดไม่ได้มีภารกิจเฉพาะเมื่อตอนองค์กรหรือหน่วยงานอื่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อเรื่องนั้นๆ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้สร้างการมีส่วนร่วมได้
- การดำเนินการภายใต้ทีมขนาดเล็กและมีความคล่องตัวสูง ส่งผลต่อรูปแบบการทำงานและความยืดหยุ่นของวิธีการเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมาย หากเป็นการบริหารจัดการในระบบที่มีลำดับชั้น เช่น การส่งเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องก็อาจลายเป็นอุปสรรคได้
- การทำกิจกรรมในลักษณะนี้ ต้องอาศัยทรัพยากรเงินทุน การทำงานร่วมกับเครือข่ายและงานวิชาการ จึงจำเป็นต้องตอบที่เรียนเรื่องความคุ้มทุน และประโยชน์ของกระบวนการอีกครั้ง เพื่อหาโอกาสนำไปปรับใช้ในกระบวนการนโยบายต่อไป